

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Już był w ogródku, już witał się z gąską

Author: Magdalena Bąk

Citation style: Bąk Magdalena. (2018). Już był w ogródku, już witał się z gąską. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wyrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 153-154). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Już był w ogródku, już witał się z gąską

O cytacie

Słowa te otwierają *BAJKĘ Lis i kozioł*, stanowiącą Mickiewiczowską wersję popularnego motywu obecnego zarówno w utworach Ezopa, jak i La Fontaine'a. Apolog (krótki alegoryczny utwór dydaktyczno-moralizatorski) opowiada o lisie, który w pogoni za zdobyczą nie zauważa wkopanej w ziemię beczki na deszczówkę i wpada w pułapkę. Z potrzasku wydostaje się oczywiście dzięki sprytowi – wykorzystuje naiwność i głupotę kozła, którego zwabia na dno beczki, wmawiając mu, że znajdująca się tam woda ma wspaniały smak, a potem po jego grzbiecie wyskakuje na zewnątrz.

Formuła „Już był w ogródku, już witał się z gąską” – cytowana często nawet w potocznych rozmowach – określa kogoś, kto przeliczył się w swoich zamiarach, był tak pewny osiągnięcia celu, że nie dostrzegł czyhającego niebezpieczeństwa i w efekcie stracił coś, o czym sądził, że już do niego należy.

O autorze i jego twórczości

Zob. **Bez serc, bez ducha, to szkieletów ludy*

Warto wiedzieć

- **BAJKA** – krótki, wierszowany utwór należący do literatury dydaktycznej. Jego bohaterami są zazwyczaj zwierzęta, przedmioty i ludzie. Operuje alegorią (pod postaciami zwierząt ukryte są tu uniwersalne cechy ludzkiej natury), zawiera morał wyrażony wprost w postaci sentencji lub wynikający z treści.

Z opracowań

Narratora zdają się nie interesować moralne aspekty lisiej przebiegłości i koziej głupoty, fascynuje go sama postać tak ważnego w bajko-

pisarstwie bohatera. [...] Głównie jednak interesuje go lis jako fenomen w przyrodzie i kulturze, podkreśla jego zwinność, energię i oczywiście – zimną krew w niebezpieczeństwach.

Woźnowski 1990, 356

Współczucie nasze dla oszukanego kozła Mickiewicz zniweczył, podkreślając nie tylko jego głupotę, jak Ezop i La Fontaine, ale i jego pychę („Ej, ty ryży kudła, wara od źródła!”). Wreszcie u Mickiewicza lis oddala się błyskawicznie (tu niezrównana zwięzłość jego opisu wyskoczenia ze studni), nie bawiąc się ani w morały, ani w szyderstwa pod adresem głupca. Toteż żadnego morału poeta nie formułuje [...].

Górski 1977, 218

Bibliografia

Cysewski K., red., 2000: *Mickiewicz jako bajkopisarz*. Słupsk.

Górski K., 1977: *Mickiewicz jako bajkopisarz*. W: *Tenże: Mickiewicz – artyzm i język*. Warszawa.

Woźnowski W., 1990: *Dzieje bajki polskiej*. Warszawa.

Magdalena Bąk